

echter ook geen twijfel, dat in vele andere gevallen inderdaad „in wezen eenvoudige maatregelen voor het kind levensreddend kunnen zijn”. In dit opzicht heeft het aantonen van foetale hemoglobine zijn betekenis.

Wat de „foeto-maternale” transfusie betreft, hier is uiteraard geen bloedverlies per vaginam. De in ons artikel besproken methode werd ook alleen aanbevolen voor „elk geval van onverklaarde fluxus per vaginam”.

In sommige gevallen kan het foetale bloedverlies in de moedercirculatie ernstig zijn. Door PEARSON en DIAMOND (1959) werd kortelings een geval beschreven waarin meer dan 300 ml foetaal bloed in de vaten van de moeder moest zijn overgegaan. De pasgeborene was zeer anemisch (Hb. 5,4 g/100 ml). Bij de moeder was niet minder dan 10 pct foetale hemoglobine in het bloed aantoonbaar. In deze gevallen heeft het aantonen van foetale hemoglobine inderdaad veeleer een „wetenschappelijk-diagnostische” betekenis. Een onmiddellijk ingestelde behandeling van de anemische pasgeborene kan echter ook dan „praktisch-klinische consequenties” hebben.

Literatuur: BUSBY, J. G. en R. F. NEAL (1951) *Amer. J. Obstet. Gynec.* **61**, 1173. — CHOWN, B. (1957) *Pediat. Clin. N. Amer.* **II**, 373 (Pediatric Hematology). — MICHAELS, J. P. (1955) *Amer. J. Obstet. Gynec.* **70**, 1251. — PEARSON, H. A. en L. K. DIAMOND (1959) *A. M. A. J. Dis. Child.* **97**, 267. — WICKSTER, G. Z. en J. R. CHRISTIAN (1954) *Pediat. Clin. N. Amer.* **I**, 555.

Groningen, 18 april 1959.

H. K. A. VISSER

A. M. C. M. SCHELLEN

VACCINIA VAN DE OGEN

Zoals collega CRONE in zijn publikatie over vaccinia van de ogen terecht opmerkt, is dit geen frequente aandoening. In het Spinoza-ziekenhuis te Amsterdam werd enkele weken geleden een patiënte met deze aandoening opgenomen. De verkorte ziektegeschiedenis is als volgt:

Een vrouw van 26 jaar kreeg 16 dagen na de vaccinatie van haar dochttertje een hevige ontsteking aan het linkeroog. Zij was zelf nooit ingeënt geweest. Er ontwikkelde zich eerst een blaasje aan de temporale kant van het onderooglid, waarbij een sterke zwelling van de oogleden ontstond. Daarna ontwikkelden zich ook blaasjes op het bovenooglid en aan de nasale kant van het onderooglid. Een week later liet de huisarts haar met spoed in het Spinoza-ziekenhuis opnemen. Zij had toen een sterke zwelling van de oogleden, oedeem van de linker gelaatshelft, verschillende vaccinia-pustels op de oogleden, membraneuze conjunctivitis en een pre-auriculaire lymfeklierzwelling. De cornea was door de sterke zwelling van conjunctiva en oogleden niet te beoordelen. De temperatuur bedroeg 39,7° en patiënte maakte een zeer zieke indruk. De diagnose werd gesteld op vaccinia. De volgende dag ontstond een vaccinia-pustel in de rechter oorschelp.

Op advies van de in consult geroepen internist, collega H. F. STALLMAN, werd zij behandeld met vaccinia-gammaglobuline, een preparaat vervaardigd door het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst van het Nederlandsche Rode Kruis uit het bloed van enkele weken te voren tegen pokken gevaccineerde militairen. Het resultaat was zeer treffend; de algemene toestand verbeterde snel, de temperatuur was de tweede dag normaal en de plaatselijke verschijnselen verbeterden belangrijk. De cornea bleek normaal te zijn. De verdere behandeling bestond uit priessnitz-verband en penicilline-injecties ter voorkoming van eventuele secundaire infecties. Na 2½ week kon patiënte genezen uit het ziekenhuis worden ontslagen. Er ontstond

geen symblepharon en er was geen obliteratie van het traan kanaal.

Zonder twijfel zal in de toekomst het vaccineren van zuigelingen van ongevaccineerde moeders wel toenemen. Aangezien daarmee de kans op vaccinia-besmetting van de ogen van deze moeders groter wordt, leek het mij belangrijk, als aanvulling op het artikel van CRONE, te wijzen op bovengenoemde therapeutische mogelijkheid.

Literatuur: CRONE, R. A. (1959) *Vaccinia van de ogen. Ned. T. Geneesk.* **103**, 660.

Amsterdam, 17 april 1959.

A. VAN HERWAARDEN

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Werkzaamheid van de wereldgezondheidsorganisatie in het jaar 1958. — Als *Acte officiel* No. 90, 1959 verscheen het jaarrapport van de directeur-generaal der wereldgezondheidsorganisatie, uitgebracht aan de algemene vergadering en aan de verenigde volken. Het geeft een diepe indruk van de talloze bemoeiingen, in het afgelopen jaar wederom ondernomen. Als belangrijkste object presenteerde zich ook dit jaar de strijd tegen de malaria: 778 miljoen mensen zijn betrokken bij de plannen tot uitroeiing der ziekte.

De directeur-generaal ontveinst zich niet, „qu'un bon nombre des obstacles auxquels s'est déjà heurté l'Organisation continuent à se dresser sur sa route”. De uitvoering van belangrijke projecten „est toujours freinée par des retards administratifs”. Ook herhaalt zich de klacht over geringe medewerking in sommige landen aan welke men hulp biedt: gebrek aan personeel dat in staat zal zijn de door de organisatie op gang gebrachte maatregelen na het vertrek van haar deskundigen in stand te houden.

Vestiging in den vreemde. — Onder de titel „artsen zonder diploma” geeft de *World medical Journal* van maart 1959 uit een reeks van landen — Australië, Columbia, Groot-Brittannië, Israël, Noorwegen en Zwitserland — inlichtingen omtrent de mogelijkheid voor een vreemdeling, in die landen de geneeskundige praktijk uit te oefenen.

Daarbij worden ook de moeilijke omstandigheden voor vluchtelingen die hun papieren hebben verloren, onder de ogen gezien.

Nieuw tijdschrift. — *Etudes néonatales*, orgaan van het Centre international de l'Enfance, te Parijs, zal onder de naam *Biologia Neonatorum* als driemaandelijks internationaal tijdschrift worden voortgezet (uitg. S. Karger, Basel). De redactie blijft te Parijs in Chateau de Longchamp, Bois de Boulogne, gezeteld.

Engeland

Kramp in beide handen van strijkende musici. — Een medicus-cellist heeft soms, als hij in het publiek speelt, neiging tot kramp in beide handen tegelijkertijd: „It comes gradually and by various manoeuvres one avoids being incapacitated”. Het is hem een troost te weten, dat PABLO CASALS ook wel eens last heeft van deze klaarblijkelijk centrale stoornis (*Brit. med. J.*, 11 april, bl. 975).

Medische zorg voor de half volwassene. — De *Lancet* van 18 april (bl. 825) publiceert een rapport van de British Paediatric Association over „Medical Care of the Adolescent”. Afzonderlijke paragrafen zijn gewijd aan de behandeling in het ziekenhuis, bij poliklinieken (de „adolescent unit” in het pediatrie centrum te Boston inbegrepen), aan de schoolgeneeskundige dienst (waarmee de pediater en de huisarts meer bemoeienis behoren te hebben) en aan de psychologische moeilijkheden (misdadigheid inbegrepen).